

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
رشته حقوق گرایش خصوصی

مطالعه تطبیقی قاعده تقلیل ثمن در حقوق ایران

و کنوانسیون بیع بین المللی کالا

نگارنده: مهدی ربیعی

استاد راهنما

دکتر محمود صادقی

استاد مشاور

دکتر محمد باقر پارسا پور

مهرماه ۱۳۸۹

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به دفتر «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد/ رساله دکتری نگارنده در رشته حقوق خصوصی است که در سال ۱۳۸۹ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی آقای دکتر دکتر محمود صادقی و مشاوره آقای دکتر محمد باقر پارسا از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تادیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶: اینجانب مهدی ربیعی ورنوسفادارانی دانشجوی رشته حقوق خصوصی مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: مهدی ربیعی

تاریخ و امضاء:

۱۳۸۹/۷/۱۰

آیین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی

دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از اساتید راهنما، مشاور و یا دانشجوی مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده اساتید راهنما و دانشجو می باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب و یا نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آیین‌نامه- های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸/۴/۸۷ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۲۳/۴/۸۷ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۱۵/۷/۸۷ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

«اینجانب مهدی ربیعی ورنوسفادرانی دانشجوی رشته حقوق خصوصی ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۶ مقطع کارشناسی ارشد دانشکده علوم انسانی متعهد می شوم کلیه نکات مندرج در آیین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته های علمی مستخرج از پایان نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آیین نامه فوق الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هرگونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله براساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هرگونه اعتراض را از خود سلب نمودم.»

امضا

تاریخ

مهدی ربیعی
۸۹/۷/۸۰

به نام خدا

تاییدیه اعضای هیات داوران در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیات داوران نسخه نهایی پایان نامه کارشناسی ارشد آقای مهدی ربیعی ورنوسفادرانی

تحت عنوان « مطالعه تطبیقی قاعده تقلیل ثمن در حقوق ایران و

کنوانسیون بیع بین المللی کالا » را از نظر فرم و محتوا بررسی نموده و پذیرش آن را

برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کند.

اعضای هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضا
۱- استاد راهنما	دکتر محمود صادقی	دانشیار	
۲- استاد مشاور	دکتر محمد باقر پارساپور	استادیار	
۳- استاد ناظر	دکتر مهرزاد ابدالی	استادیار	
۴- استاد ناظر	دکتر مرتضی شهبازی نیا	استادیار	
۵- نماینده تحصیلات تکمیلی	دکتر مرتضی شهبازی نیا	استادیار	

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم

پس از حمد و ثنای خداوند متعال که در طی تمامی مراحل زندگی یاریم نموده شایسته است که از استاد گرانقدر جناب آقای دکتر محمود صادقی که زحمت راهنمایی این پایان نامه را برعهده داشته‌اند و در طی این مدت صبورانه پاسخ‌گوی پرسش‌هایم بوده‌اند تقدیر و تشکر کنم. هم‌چنین از زحمات جناب آقای دکتر محمدباقر پارساپور که به عنوان استاد مشاور بنده را یاری داده‌اند و زحمت خواندن این نوشته را تقبل فرمودند تشکر می‌کنم.

چکیده

مطابق ماده ۵۰ کنوانسیون بیع بین الملل که از آن به قاعده تقلیل ثمن یاد می شود؛ در صورتی که کالای تحویل شده به مشتری مطابق با کالای تعیین شده در قرارداد نباشد، خریدار می تواند، با شرایطی ثمن را تقلیل دهد، یعنی اگر ثمن را نپرداخته است ثمن را به میزان تقلیل یافته پرداخت خواهد کرد و اگر ثمن را پرداخت کرده باشد به میزانی که تقلیل می دهد میتواند از فروشنده پس بگیرد. چنین قاعده ای ریشه در حقوق کشورهای حقوق نوشته دارد و از حقوق روم سرچشمه می گیرد. در حقوق ایران نیز در خیار عیب و خیار تبعض صفقه مشتری مختار در رد یا تقلیل ثمن است. منتها در حقوق ایران به تبعیت از فقه امامیه تقلیل ثمن به عنوان قاعده ای فراگیر که بتواند در هر شرایطی و در مورد هر گونه عدم تطابق کالا به کار رود، نیست و برای اعمال این اختیار شرایط خاصی وجود دارد و تنها در مورد برخی از مصادیق عدم تطابق به کار می رود.

در این پایان نامه قاعده تقلیل ثمن در کنوانسیون بیع بین الملل کالا و حقوق ایران مورد بررسی قرار گرفت و در آن، رابطه ضمانت اجرای تقلیل ثمن با جبران خسارت بررسی شده است. با توجه به ماده ۴۵ کنوانسیون، خریدار می تواند در مواردی که برای وی مجاز است، به هر یک از جبران های خسارت، یا تقلیل ثمن متوسل شود، یا ترکیبی از این دو جبران را به کار ببرد، که البته در مورد اخیر باید این نحوه ترکیب به گونه ای باشد که به جبران مضاعف زیان های وارده منجر نشود. تقلیل ثمن بسته به مورد ممکن است به عنوان دعوا یا دفاع به کار رود و قاعده خاصی را نمی توان در این مورد ارائه کرد.

واژگان کلیدی:

قاعده تقلیل ثمن (price reduction rule). عدم مطابقت (non conformity). ضمانت

اجرائی جبران خسارت. (damage remedy). کنوانسیون بیع بین المللی کالا

(Convention on International Sales of Goods)

فصل اول: طرح تحقیق

مقدمه.....	۲
۱-۱-تعریف مساله واهداف.....	۳
۱-۲-سوالهای تحقیق.....	۵
۱-۳-فرضیه های تحقیق.....	۵
۱-۴-روش انجام تحقیق.....	۶
۱-۵-سامانه تحقیق.....	۶

فصل دوم: مفاهیم و پیشینه موضوع

مفاهیم وپیشینه موضوع.....	۹
۱-۲-پیشینه و مفهوم ضمانت اجرای تقلیل ثمن در کنوانسیون بیع بین المللی.....	۹
۱-۲-۱-پیشینه تقلیل ثمن در کنوانسیون بیع بین المللی.....	۱۴
۱-۲-۲-مفهوم تقلیل ثمن.....	۱۵
۱-۲-۱-۱-حقوق فرانسه.....	۱۶
۱-۲-۱-۲-حقوق آلمان.....	۱۶

- ۱۷.....۲-۱-۲-۱-۳-حقوق انگلیس
- ۲۱.....۲-۲-۱-۲-اوصاف خاص قاعده تقلیل ثمن
- ۲۸.....۲-۲-۱-۳-رابطه تقلیل ثمن با جبران خسارات
- ۲۹.....۲-پیشینه و مفهوم تقلیل ثمن در حقوق ایران
- ۳۰.....۲-۲-۱-پیشینه تقلیل ثمن در حقوق ایران
- ۳۴.....۲-۲-۱-۱-ارزش
- ۳۶.....۲-۲-۱-۲-تبعض صفقه
- ۳۶.....۲-۲-۲-مفهوم تقلیل ثمن در حقوق ایران
- ۳۸.....۲-۲-۱-۲-ارزش
- ۳۸.....۲-۲-۱-۱-تعریف ارزش
- ۳۸.....۲-۲-۱-۲-ویژگی های ارزش
- ۴۰.....۲-۲-۱-۳-نسبت ارزش با خسارات
- ۴۲.....۲-۲-۲-تبعض صفقه

فصل سوم: شرایط اعمال قاعده تقلیل ثمن

- ۴۸.....۳-۱-شرایط اعمال قاعده در کنوانسیون بیع بین المللی

- ۴۹.....۳-۱-۱-عدم مطابقت کالا با قرارداد.....
- ۵۵.....۳-۱-۲-جهل یا عدم آگاهی خریدار از عدم مطابقت.....
- ۵۶.....۳-۱-۳-اخطار عدم مطابقت کالا به فروشنده.....
- ۶۲.....۳-۱-۴-وجود عدم مطابقت کالا در زمان مسئولیت فروشنده.....
- ۶۴.....۳-۱-۵-عدم جبران از سوی فروشنده.....
- ۶۷.....۳-۲-شرایط اعمال قاعده تقلیل ثمن در حقوق ایران.....
- ۶۷.....۳-۲-۱-شرایط استناد به ارش.....
- ۶۹.....۳-۲-۱-وجود عیب در مورد معامله.....
- ۷۴.....۳-۲-۱-وجود عیب در زمان عقد.....
- ۷۵.....۳-۲-۱-مخفی بودن عیب.....
- ۷۷.....۳-۲-۲-شرایط استناد به تبعض صفقه.....

فصل چهارم: چگونگی اعمال قاعده تقلیل ثمن

- ۸۵.....۴-۱-۱-محاسبه میزان تقلیل ثمن.....
- ۸۶.....۴-۱-۱-۱-شیوه تقلیل ثمن.....
- ۹۱.....۴-۱-۱-۲-زمان و مکان محاسبه تقلیل.....

- ۹۴ ..... ۱-۲-۱-۴- تعدد خریدار یا فروشنده.....
- ۹۴ ..... ۲-۲-۱-۴- ثمن مرکب از پول و کالا یا خدمات.....
- ۹۵ ..... ۳-۲-۱-۴- تقلیل ثمن ادعا است یا دفاع یا هیچ کدام؟.....
- ۹۸ ..... ۲-۴- چگونگی اعمال قاعده در حقوق ایران.....
- ۹۹ ..... ۱-۲-۴- محاسبه تقلیل ثمن.....
- ۹۹ ..... ۱-۱-۲-۴- شیوه محاسبه.....
- ۱۰۲ ..... ۲-۲-۱-۴- زمان و مکان تقلیل.....
- ۱۰۴ ..... ۲-۲-۴- سایر مسائل مربوط به تقلیل ثمن.....
- ۱۰۵ ..... ۱-۲-۲-۴- تعدد خریدار یا مشتری.....
- ۱۰۶ ..... ۲-۲-۲-۴- تعدد مورد معامله.....
- ۱۰۷ ..... ۳-۲-۲-۴- فوریت اعمال خیار.....
- ۱۰۸ ..... ۴-۲-۲-۴- تبری از عیوب.....
- ۱۰۹ ..... نتیجه گیری.....

علايم اختصارى

ج	..... جلد
چ	..... چاپ
رک	..... رجوع کنيد
ص	..... صفحه
ق.م	..... قانون مدنى
ق.م.ا	..... قانون مجازات اسلامى
م	..... ميلادى
هـ ق	..... هجرى قمرى

فصل اول:

طرح تحقیق

فصل اول: طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه

تجارت و مبادلات تجاری بین المللی به صورت روز افزون در حال افزایش است. امروزه دیگر افراد بشر قادر نیستند تمامی نیازهای خود را از طریق مبادلات داخلی برآورده سازند. هم چنین تهیه بسیاری از اقلام در داخل کشورها هزینه بیشتری نسبت به خریداری آن از تولید کننده خارجی به بار خواهد آورد. عقد بیع را می توان شایع ترین عمل حقوقی برای رفع نیازهای بشر دانست، که حسب آداب و رسوم جوامع مختلف رنگ قواعد مختلفی به خود دیده است. بسیاری از معاملات در عرصه بین المللی در قالب همین عقد به وقوع می پیوندد و مردم جهان را نیز با این عقد انس و الفتی دیرین است.

گستره دادوستد های بین المللی از یک سو و غالب بودن بیع به عنوان به عنوان وسیله انجام این دادوستد ها از سوی دیگر مبین نیاز به وجود قانونی حاکم بر بیع های بین المللی می باشد. عرصه ای که طرفین متعاقدين از کشورهای مختلف و حتی نظام های حقوقی مختلف می باشند. آن ها صرف نظر از دانسته ها و انتظارات متفاوتی که نسبت به حقوق و تکالیف خود و طرف مقابل دارند، از عنصر اعتماد به یکدیگر نیز تهی هستند. این تشتت قواعد موجود در حقوق داخلی هر کشور در زمینه بیع شایسته عرصه تجارت بین الملل نیست. با توجه به رواج بین المللی این عقد، نبود یک قانون حاکم بر بیع بین المللی، مشکلات فراوانی نظیر مباحث مربوط به تعارض قوانین و هم چنین گونه گونی وضعیت حقوق و تکالیف طرفین، از کشوری به کشور دیگر، را در پی دارد. حال این که، شان این معاملات با عنایت به حجم آن نیازمند ثبات بیشتری است.

جامعه حقوقی که از پیشتر ها به این نیاز موجود در جامعه حقوقی آشنا شده بود، در عرصه های مختلف زندگی حقوقی مردم مبادرت به تهیه و تصویب قواعد مربوط نموده است. از میان کنوانسیون های متعدد با موضوعات متنوعی که تا کنون در عرصه بین المللی مشاهده شده است، باید برای

کنوانسیون بیع بین المللی کالا مصوب ۱۱ آوریل ۱۹۸۰ وین جایگاهی خاص قایل شد. کنوانسیون مذکور با هدف از میان برداشتن یا کم کردن مشکلات مذکور به وجود آمد.

یکی از شاهکارهای کنوانسیون در زمینه تعیین دقیق و جداگانه جبران های خریدار و فروشنده در فرض نقض قرارداد است؛ به گونه ای که شاید بتوان به جرات گفت کنوانسیون از این جهت از تمام سیستم های حقوقی معاصر جلو افتاد. یکی از جبران هایی که مختص خریدار در این کنوانسیون در نظر گرفته شد و نزاع های فراوانی را بین کشورهای با سیستم حقوقی نوشته و کشورهای با سیستم حقوقی نانوشته یا عرفی برانگیخت، جبران تقلیل ثمن بود. در این نوشته به بررسی تفصیلی جبران مذکور در کنوانسیون و سپس تطبیق آن با حقوق ایران خواهیم پرداخت.

۱-۲- تعریف مساله واهداف

در قرارداد بیع فروشنده مکلف است کالایی را تحویل خریدار بدهد که با شرایط مندرج در قرارداد مطابق باشد. در نظام های حقوقی مختلف برای این تعهد ضمانت اجراهای مختلفی پیش بینی شده است. یکی از مهمترین ضمانت اجراها، که هم در کنوانسیون بیع بین المللی کالا (ماده ۵۰) هم در قانون مدنی ایران (ماده ۴۲۲) مقرر شده، تقلیل ثمن است. این ضمانت اجرا در انطباق با اصل لزوم قراردادهای و استحکام روابط قراردادی به خریدار امکان می دهد که ضمن حفظ قرارداد و قبول کالای تسلیم شده از ثمن به تناسب نقص یا عیب موجود در کالا بکاهد. علیرغم شباهت قانون مدنی و کنوانسیون بیع بین المللی در اصل این حکم، تفاوت هایی در پاره ای از قلمرو و شرایط اجرای این قاعده وجود دارد؛ در کنوانسیون، بر خلاف قانون مدنی که بین انواع نقص و عیب و تخلف از وصف بر حسب مورد تفاوت قائل است، مفهومی عام از عدم مطابقت پذیرفته شده که شامل عیب (اعم از مخفی و آشکار)، هر نوع نقص و تخلف از شرط صفت و همچنین موردی که کالایی از نوع دیگر تحویل شده باشد می گردد.

یکی از شرایط اعمال قاعده تقلیل ثمن، هم در قانون مدنی ایران (ماده ۴۲۴) هم در کنوانسیون (ماده ۳۵) جهل خریدار به عدم مطابقت کالا است، با این تفاوت که کنوانسیون مواردی را هم که خریدار عرفاً نمی‌توانسته نسبت به عدم مطابقت ناآگاه باشد صریحاً در حکم علم به حساب می‌آورد.

نکته قابل توجه دیگر در این خصوص قابلیت جمع این ضمانت اجرا با حق درخواست خسارت ناشی از این تقصیر می‌باشد. مطابق با ماده ۴۵ کنوانسیون بیع در صورت عدم انجام هر یک از تعهدات توسط فروشنده، خریدار مختار به استفاده از حقوق مقرر در مواد ۴۶ تا ۵۲ و همچنین مطالبه جبران خسارت می‌باشد و در بند دوم همان ماده نیز به مشتری اجازه داده شده است که ضمن استفاده از سایر ضمانت اجراها، خسارت ناشی از این نقض قرارداد را مطابق با مواد ۷۴ تا ۷۷ مطالبه نماید. علت این تصریح نیز این است که در برخی از نظامهای حقوقی به طرف زیان دیده اجازه داده نمی‌شود که علاوه بر فسخ قرارداد تقاضای جبران خسارت نماید.

در قانون مدنی ایران در صورت معیوب بودن مبیع، مشتری می‌تواند قرارداد را فسخ کند یا آن را نگه داشته و تقاضای ارزش نماید. اگرچه اخذ ارزش از جمله قواعد عمومی است و نباید آن را ویژه بیع دانست، لکن قلمرو این قاعده محدود به عیب کالا و به تعبیری محدود به موردی است که عدم مطابقت از نوع کیفی باشد.

با توجه به اهمیت زیاد تقلیل ثمن در معاملات بین‌المللی و سازگاری آن با اصل حفظ و بقای قرارداد و ثبات روابط حقوقی بررسی تطبیقی موضوع در حقوق ایران، معایب و مزایای مقررات داخلی را مشخص می‌نماید. بویژه آنکه مقررات داخلی در خصوص قلمرو قاعده، نحوه محاسبه تقلیل ثمن و شرایط لازم جهت برخورداری از این قاعده دارای تفاوت‌های اساسی با کنوانسیون می‌باشد که برخی از آنها با منافع و مصالح روابط تجاری سازگار نیست، مسأله این تحقیق جستجوی راه‌حلی برای وحدت و هماهنگی بین مقررات داخلی و کنوانسیون می‌باشد.

۱-۳-سوالات تحقیق

۱- قلمرو اعمال قاعده تقلیل ثمن در حقوق ایران چه تفاوتی با کنوانسیون بیع بین المللی کالا دارد؟

۲- مفهوم شرط جهل به عدم مطابقت کالا برای استفاده از قاعده تقلیل ثمن در حقوق ایران چه تفاوتی با کنوانسیون بیع بین المللی کالا دارد؟

۳- چگونه می توان قابلیت جمع بین ضمانت اجرای تقلیل ثمن و مطالبه خسارت ناشی از این عدم مطابقت را در حقوق ایران پذیرفت؟

۱-۴-فرضیه های تحقیق

۱- در حقوق ایران قاعده تقلیل ثمن تنها در خصوص عیب (عدم مطابقت کیفی) قابل اعمال است، لکن در کنوانسیون قلمرو قاعده شامل هر گونه عدم مطابقت (اعم از کیفی و کمی) می باشد.

۲- در حقوق ایران تنها علم واقعی موجب سقوط این اختیار خواهد بود در حالی که کنوانسیون جهل نا موجه را نیز در حکم علم دانسته و در این صورت به خریدار حق استفاده از این ضمانت اجرا را نمی دهد.

۳- در حقوق ایران باتوجه به اینکه لزوم مطابقت کالا با شرایط قرارداد از جمله تعهدات فروشنده است می توان به استناد مواد ۲۲۶ به بعد قانون مدنی مبنی بر لزوم جبران خسارات ناشی از نقض تعهدات قراردادی، فروشنده را ملزم به جبران خسارات ناشی از این تعهد نمود و می توان ادعا کرد که اخذ ارش موجب برای سقوط حق خریدار در مطالبه خسارات نمی باشد.

۱-۵- روش انجام تحقیق

در این تحقیق از روش توصیفی تحلیلی استفاده می شود به این ترتیب که ابتدا به توصیف مفاهیم از جمله عیب، عدم مطابقت و دیگر مفاهیم کلیدی تحقیق پرداخته و به منظور بررسی چگونگی انطباق حقوق ایران با کنوانسیون بیع بین المللی کالا این موضوع را مورد مطالعه تطبیقی قرار می دهیم.

جنبه جدید بودن و نو آوری

در خصوص قاعده تقلیل ثمن به طور جامع تحقیقی صورت نگرفته است، بلکه در چند پایان نامه با موضوع ضمانت اجرای نقض قرارداد توسط بایع به صورت ضمنی به این موضوع پرداخته شده است. به ویژه اینکه در این تحقیق به بررسی مشکلات قواعد حقوق داخلی در این زمینه می پردازیم و سعی می کنیم در جهت هماهنگی با کنوانسیون، معضلات موجود در این موضوع را برطرف نماییم.

۱-۶- سامانه تحقیق

در این تحقیق مطالب در سه فصل مورد بررسی قرار می گیرد. در فصل اول همانند سایر تحقیق ها در مورد کلیات تحقیق بوده که شامل تاریخچه و مفاهیم اصلی موجود در قاعده تقلیل ثمن می باشد و با توجه به تفاوت موجود در سیستم حقوقی ایران و کنوانسیون بیع بین المللی مطالب مذکور، در دو سیستم به صورت مجزا مورد بحث و تحقیق قرار می گیرد. ابتدا تاریخچه تصویب قاعده تقلیل ثمن در کنوانسیون و مشکلات فرا روی در جهت تصویب قاعده مذکور را مورد بررسی قرار می دهیم و سپس به بررسی مفهوم قاعده تقلیل ثمن و برخی از ویژگی های خاص آن که متمایز کننده با سایر ضمانت اجرای موجود در کنوانسیون می باشد خواهیم پرداخت. در پایان فصل اول به بررسی مطالب فوق در حقوق ایران و مطالعه تطبیقی آن با کنوانسیون می پردازیم.

در اعمال قاعده تقلیل ثمن در حقوق ایران و کنوانسیون بیع بین المللی شرایطی می بایست موجود باشد که بررسی شرایط مذکور از اهمیت فراوانی برخوردار خواهد بود. در فصل دوم در دو قسمت به

بررسی این موضوع پرداخته خواهد شد و پس از بحث در خصوص هر یک از شرایط مذکور، به بررسی تطبیقی موضوع و تفاوت های بین دو سیستم در این خصوص خواهیم پرداخت.

نحوه اعمال قاعده تقلیل ثمن در حقوق ایران و کنوانسیون بیع بین المللی یکسان می باشد. اما در برخی موارد از جمله زمان و مکانی که به عنوان مبنای محاسبه ارزش واقعی کالاهای مطابق و غیر منطبق با قرارداد مد نظر قرار می گیرد، متفاوت می باشد. همچنین در صورت تعدد خریدار یا فروشنده یا تعدد مورد معامله اعمال قاعده تقلیل ثمن با محدودیت های روبرو خواهد شد. مطالب فوق در حقوق ایران و کنوانسیون بیع بین المللی به صورت مجزا در فصل سوم مورد بررسی قرار می دهیم و سپس به مطالعه تطبیقی آن و تفاوت های موجود در دو سیستم می پردازیم.